

Tanker om grønlandsk identitet I

Af Ivalu Stender, aqago.org

Marts 2015

Så længe jeg kan huske, har spørgsmålet om identitet præget det grønlandske selvsyn. Historisk har kultursammenstødet resulteret i et kultursammenfald, men denne erkendelse er ikke anerkendt i samme grad alle steder, såvel som at dette sammenfald også varierer. Jeg kalder det et kultursammenfald, eftersom konsekvenserne af historien ses i vores nutid – hvilket kan være alt fra løg og ris i sælsuppen, til den blåøjede grønlander.

Spørgsmålet om grønlandsk identitet og tilgangen til denne er givet af forskellige faktorer. Spørgsmålet om identitet behandles anderledes i Nuuk end den gør i Tasiilaq eller Qaanaaq. Ikke desto mindre kan den blive behandlet som et altomspændende spørgsmål om hele selvet (individet) og dermed sættes selvet *ud fra* identitet og ikke omvendt. Identitetsspørgsmålet tilskrives specielle paradigmer som selvet enten kan tilskrives eller ej. Dermed afspejler identitetens kategorisering hvem du er og placerer dig i specielle grupper af grønlandske varianter. Disse paradigmer ændres dog med tiden og er ikke en konstante; i 1960'erne hed det sig at hvis du ikke kunne ro i kajak, var du ikke en rigtig grønlander, i dag er det et spørgsmål om sprog.

Den fejlagtige tilgang til identitet kan på sin vis relateres til begrebets indtog i den brede befolkning. Som Hans Fink skriver i *Om Identiteters Identitet* blev begrebet på mode i 60'erne. Her handlede det om selvrealisering og efterfølgende har populariteten været svingende, men det er uden tvivl et stort spørgsmål i Grønland i dag. Oprindeligt er filosofiens behandling af selvet mangfoldig, men det er uden tvivl et spørgsmål om folkelig såvel som personlig identitet der er på spil i den grønlandske selvforståelse.

Rigtig og forkert grønlander

Identitetsspørgsmålet behandles også som en kategorisering af rigtig og forkert. At denne ligning findes nødvendig er tæt forbundet med den grønlandske kolonihistorie, mere specifikt ses det i 1950-60'ernes Grønland med et stor kulturelt sammenstød i form af danisering. Motivationen bag datidens handlinger er irrelevante i denne artikel, men konsekvenserne deraf har ganske stor betydning for hvorfor identitet er vigtig for en grønlander.

Konsekvenserne af forsøget på at danisere den grønlandske befolkning, har efterladt spørgsmålet om identitet til en afvisning af dansk indflydelse eller tendens. Dermed stilles kategoriseringsprocessen af selvets identitet i første række og uden om selvets erkendelsesproces. Synet på os selv betinges derfor af en afvisning af specielle tendenser, og hvorvidt vi lever op til visse krav. Jeg kan næsten lokkes til at kalde det for en form for kulturel fascisme der kommer til udtryk i spørgsmålet om identitet. Jeg har dog sympati for hvorfor denne fremgangsmåde præger landskabet af grønlandsk selvrealisering. Følelsen af identitetsfratagelse har medført et lige så desperat forsøg på at tilegne sig det på ny. Men med den hastige ændring af samfundets struktur og livstil har dette vist sig at være meget svært, om end ikke umuligt.

Den kulturelle fascisme er derfor ikke kun baseret på en fjendtlig indstilling til visse tendenser, men er også en kamp for at genvinde noget af sig selv – et forsøg på at rejse tilbage i tiden og få noget tilbage.

Dette resulterer i en kamp mellem selvet og spørgsmålet om identitet. Netop fordi man sætter visse krav vedrørende identitet, forvirres selverkendelsesprocessen, der derudover også kastes hen i en boldgade hvor kulturel fascisme sætter grænserne for hvor du må sætte dine skridt. Den kulturelle fascisme tilskriver hvad der er rigtigt og forkert og sætter dermed dagsordenen for hvem du må og eventuelt skal være, fremfor hvem du kan udvikle dig til at være, eller hvem du er nu.

Projiceringen af identitet

Identitet bliver derfor en projicering af et ønsket ideal, frem for en kategorisering af hvem du er og hvordan denne er foranderlig eftersom du som menneske udvikler dig. Denne tendens ses ikke kun i det enkelte menneske, men også i kulturforståelsen og den politiske scene. Grønlands unge har de seneste årtier fundet spørgsmålet om identitet ganske forvirrende og utilregnelig hvilket måske kan forklares via det ovenstående. Med det sagt, er der ganske vidst flere niveauer i identitetsdannelse, men helt overordnet sættes der ikke nogle spilleregler for at du *skal* placere dig i visse kategorier der lever op til andres forventninger – men det gør der i Grønland.